

Fylkesmannens samfunnssikkerhetsinstruks 2015

Fylkesmannen skal
samordne, halde oversikt over og informere om
arbeidet med samfunnstryggleik og beredskap i fylket

- gje råd, rettleie og være pådrivar
- føre tilsyn med kommunane
- oppnemnde fylkesberedskapsråd
- ha ein forberedt og øva kriseorganisasjon
- bidra til samordning for effektiv handtering av uønskete hendingar

Særskilte bestemmingar under væpna konflikt, krigsfare og liknande forhold

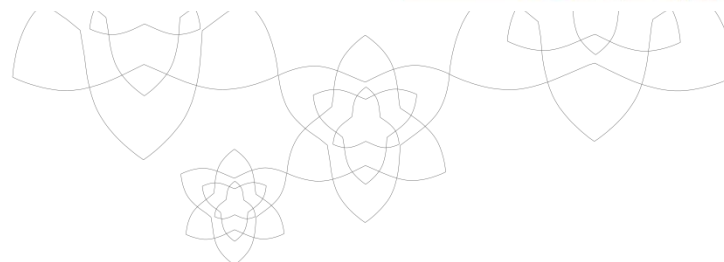
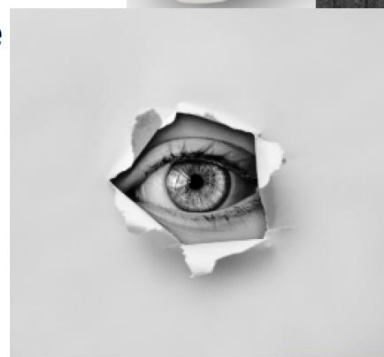
- Fylkesmannens samordningsansvar innan samfunnstryggleik og beredskap ligg fast
- Fylkesmannen skal bidra til framskaffing, samordning og prioritering av sivile behov og av sivil støtte til Forsvaret.
- Det vil under væpna konflikt, krigsfare og liknande forhold være påreknelig med behov for betydeleg støtte frå det sivile samfunn til forsvarsinnsatsen.

Dagens internasjonale utfordringsbilde

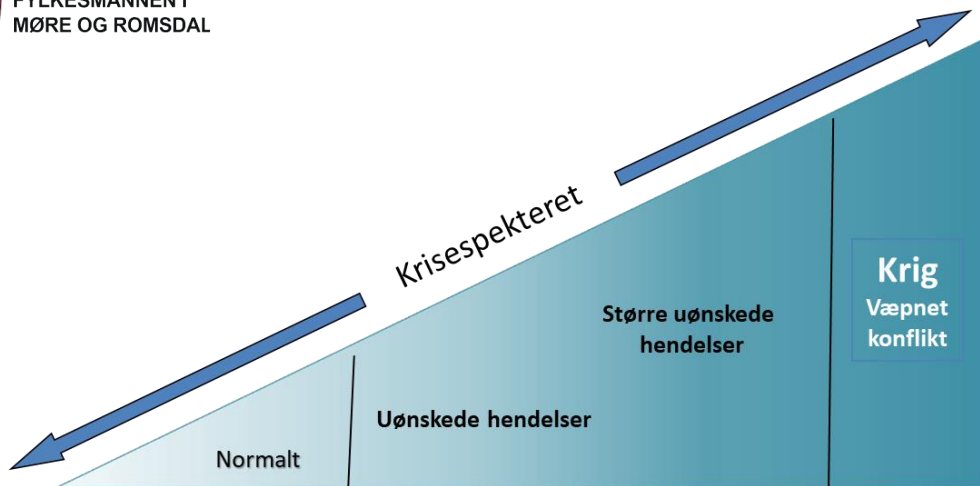
- Det internasjonale sikkerhetspolitiske bildet er i endring.
- NATO og Norge retter større oppmerksomhet mot eget territorium.
- Norge har behov for å rette oppmerksomheten mot scenarioene som er «For stort for Norge – for lite for NATO».
- Forsvaret trenger støtte fra, og samvirke med, det sivile samfunnet.
- Hybride utfordringer visker ut skillet mellom militære og sivile problemstillinger.
- Vi ser økte utfordringer innen cyberdomenet.
- Norge og norske interesser er utsatt for fremmed etterretningsvirksomhet som kan ha et stort skadepotensial.

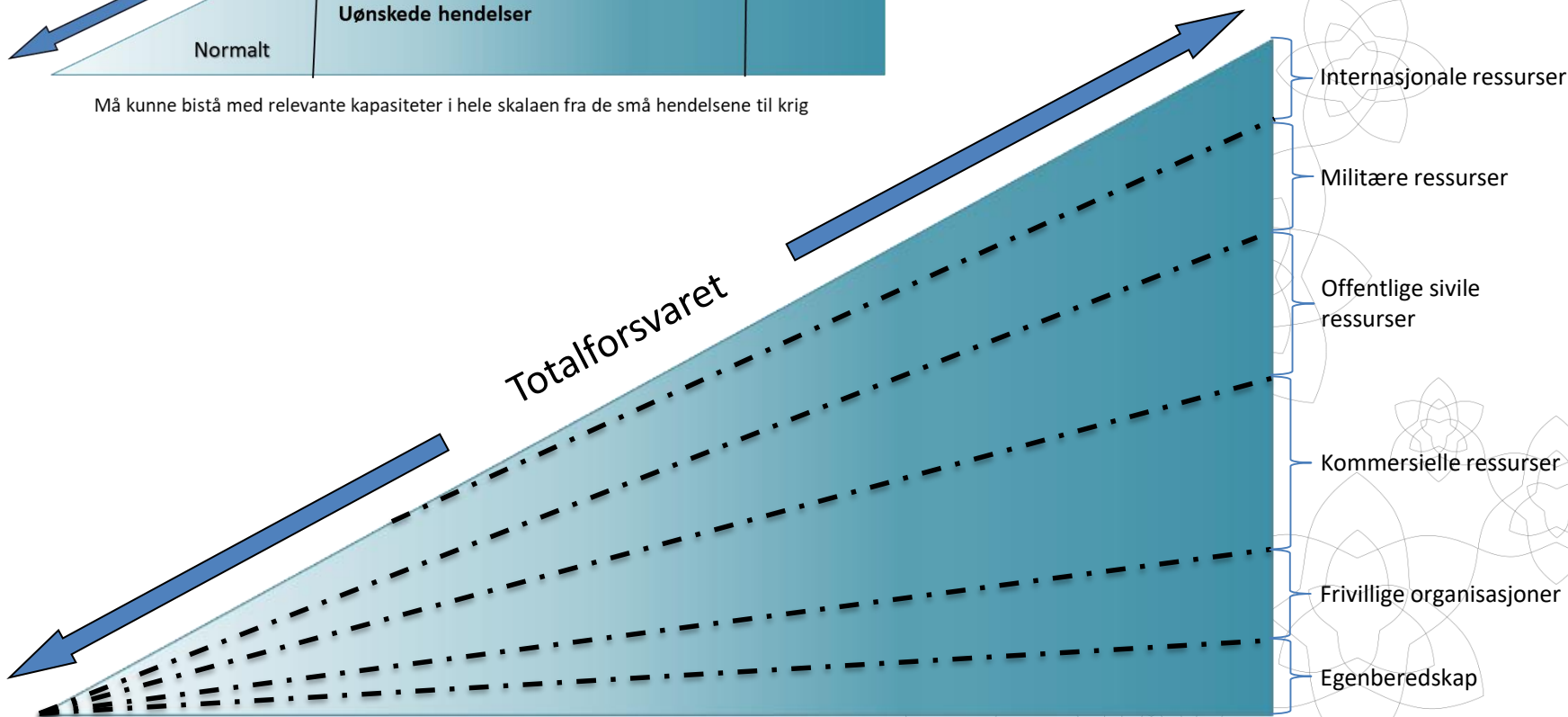
Sivilt-militært samarbeid – stadig viktigare

- ▶ Samansette trusselbileter
 - ▶ Avgjerande med godt samarbeid
- ▶ Samfunn som blir stadig meir sårbart
 - ▶ Sentralisering
 - ▶ Spesialisering
 - ▶ Avhenge av fungerande teknologi
- ▶ Forventing om at samfunnet skal fungere nokolunde «normalt» medan ei krise handterast

Må kunne bistå med relevante kapasiteter i hele skalaen fra de små hendelsene til krig

«Ressursene må finne hverandre gjennom hele krisespekeret»

Totalforsvaret

Totalforsvaret er med sine sivile og militære kapasiteter, avgjerande for at Noreg skal kunne handtere kriser og krig.

- Gjensidig støtte og samarbeid mellom Forsvaret og det sivile samfunn i hele krisespekteret, – frå fred, via tryggingpolitisk krise, til krig.
- Forsvarsevna til Noreg er summen av sivile og militære ressursar som trekker i lag.
- Sivile styresmakter og private aktørar inngår i totalforsvaret.

Program for videreutvikling av totalforsvaret og økt motstandsdyktighet i samfunnskritiske funksjoner

Sivilt beredskapsarbeid generelt auka merksemd i NATO

Fokus på kollektivt forsvar og planverk

Hybride truslar – rammer sivile aktørar

Norges totalforsvarskonseptet og HNS aktualiserast

Todelt oppdrag

(1) vidareutvikle totalforsvaret og

(2) auke motstandsdyktigheita i kritiske samfunnsfunksjonar.

JD eig programmet, departemental styringsgruppe

DSB koordinera og administrera på etatsnivå

Kva må vi sikre oss mot?

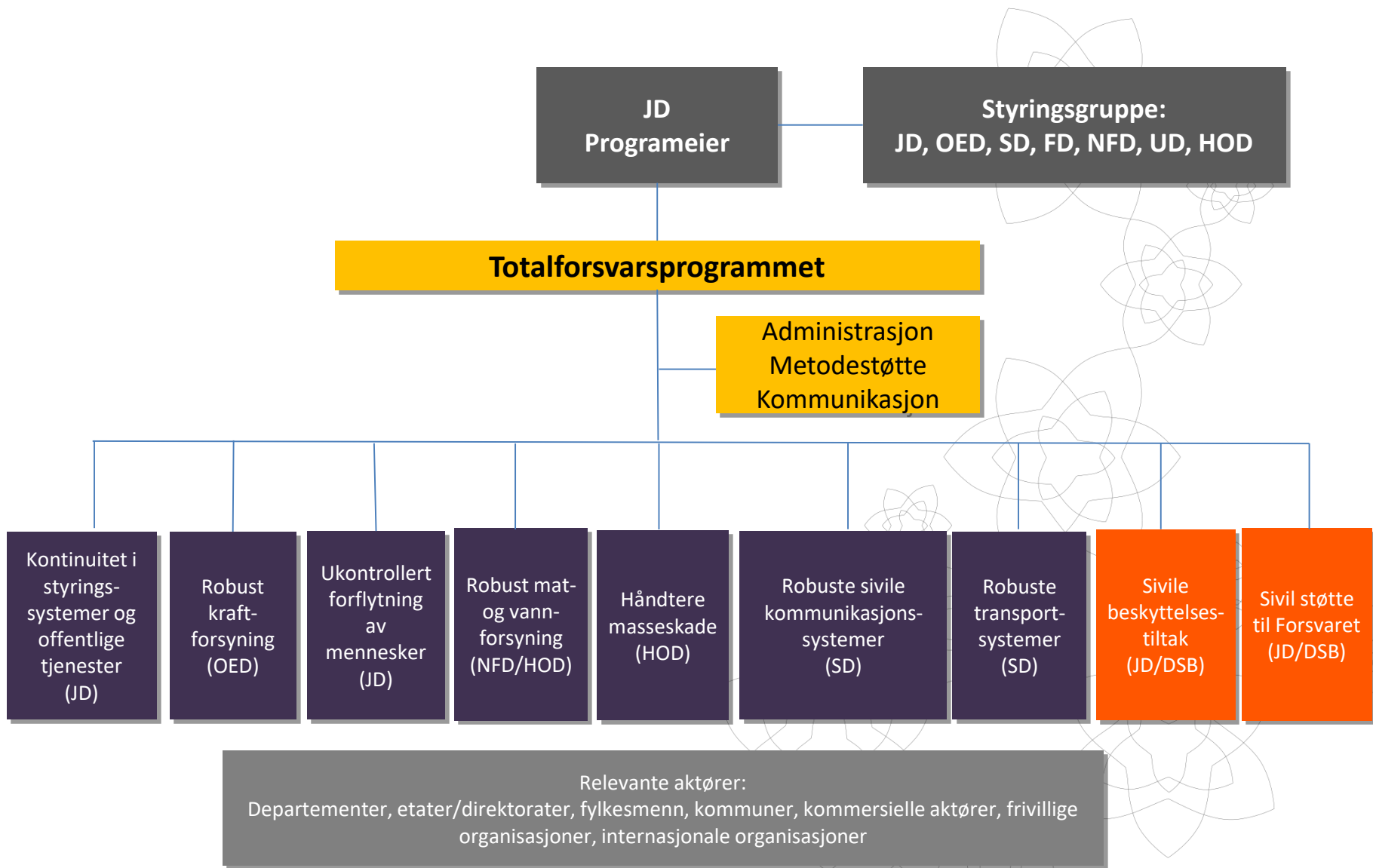
Kva funksjonar er det viktig å sikre?

The Seven Baseline Requirements

1. Sikre kontinuitet for styresmaktene og kritiske offentlige tjenester
2. Sikre en robust kraftforsyning
3. Sikre evne til å håndtere ukontrollert flytting av folk
4. Sikre robust mat- og vassforsyning
5. Sikre evnene til å håndtere masseskadesituasjoner
6. Sikre robuste sivile kommunikasjonssystemer
7. Sikre robuste transportsystemer

NATOs grunnleggende forventninger	Samfunnskritisk funksjon/område	Hovedansvarlig departement
Sikkerhet for kontinuitet i nasjonale styringssystemer og offentlige tjenester	Styring og kriseledelse	JD
Robust energiforsyning	Kraftforsyning Forsyningssikkerhet	OED NFD
Evne til å håndtere ukontrollerte befolkningsforflytninger	Lov og orden	JD
Motstandsdyktige matvare- og vannressurser	Forsyningssikkerhet Vann- og avløp	NFD HOD
Evne til å håndtere masseskade	Redningstjeneste Helse og omsorg Lov og orden	JD HOD JD
Robuste kommunikasjonssystemer	Elektronisk kommunikasjonsnett- og tjenester (Ekom)	SD
Robuste transportsystemer	Transport	SD

Øving Trident Juncture 2018

LIVEX (14. august –25. desember)

-Perioden der det er NATO-styrker i Noreg som krev vertslandsstøtte – *hendinga*.

FTX (25. okt. – 7. nov.)

-Feltøving. Styrkar på bakken som skal trene på krigsoperasjonar. Primært for taktisk og operasjonelt nivå - *øving*

CPX (14. –23.nov)

- Spilløving. Styrker / troppeforflytning simuleres i CAX. Øving for operasjonelt og strategisk nivå - *øving*

Øving Trident Juncture 2018

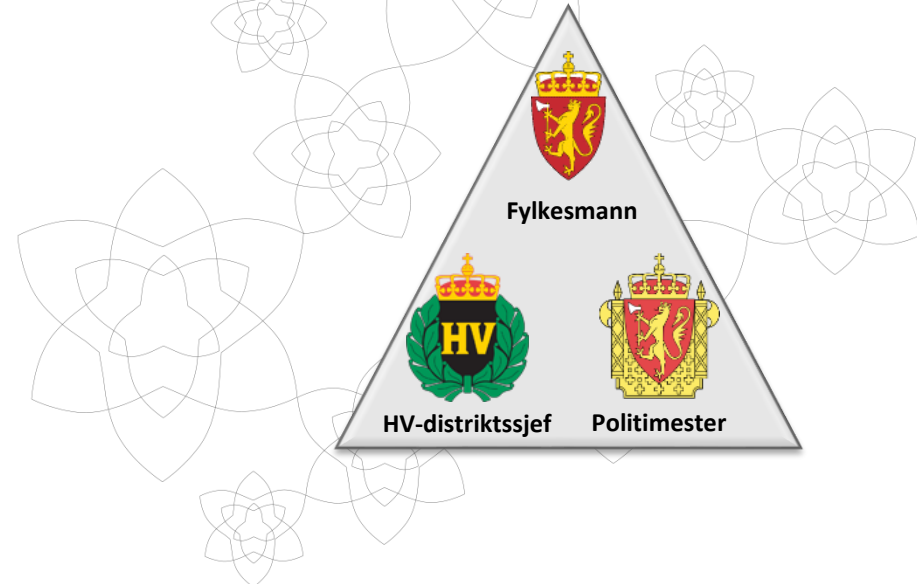
- NATO-leda øving.
- Største øving i Noreg sidan den kalde krigen.
- Store deler av Sør- og Midt-Noreg vert påverka
- Øvinga gjev oss ein unik moglegheit til å øve vårt totalforsvar i hele sin bredde.
- Regjeringa bestemte at Noreg kunne vere vertsnasjon for øvinga i mai 2014

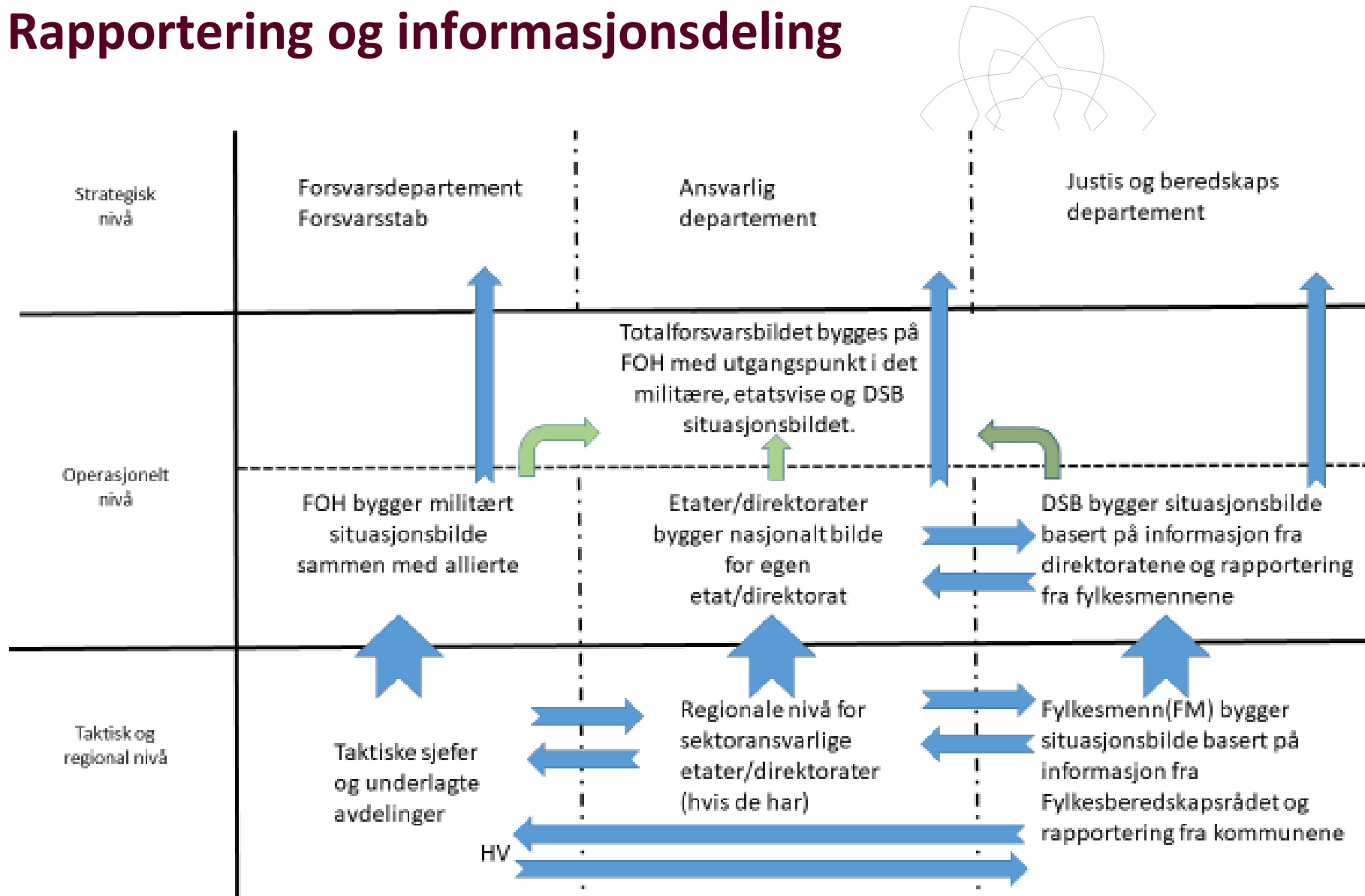
Vertslandsstøtte

«**Vertslandsstøtte** er sivil og militær støtte gitt i fred, krise, væpnet konflikt og krig av en vertsnasjon til allierte styrker og organisasjoner som er lokalisert på, operer i eller på vei gjennom norsk territorium »

- Noreg er vertskap for Trident Juncture 18.
- Totalforsvaret må aktiveres for å fylle rollen som vertsland.
- Sammen skal vi legge til rette for NATO og ivareta nasjonale forhold.
- Viktig test av totalforsvaret, som vil gjøre oss bedre i stand til å samarbeide om å håndtere kriser.
 - Øvelsen gir unik mulighet til å øve vårt totalforsvar i hele sin bredde.

Rapportering og informasjonsdeling

- NORGE
STATSMINISTERENS
KONTOR
- Fylkesmannen
i Buskerud
- Fylkesmannen i Finnmark
Finnmárkku Fylkkamánni
- Fylkesmannen i Hedmark
- Fylkesmannen i Hordaland
- FYLKESMANNEN I
MØRE OG ROMSDAL
- Fylkesmannen i Nordland
- Fylkesmannen
i Oslo og Akershus
- FYLKESMANNEN
I ROGALAND
- Fylkesmannen i Trøndelag
Trööndelagen fylhkenålma
- Fylkesmannen i Telemark
- Fylkesmannen i Troms
Romssa Fylkkamánni
- Fylkesmannen i Vestfold
- Fylkesmannen i Østfold

Norges
Rederiforbund
Norwegian
Shipowners'
Association

FORSVARSDEPARTEMENTET

JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENTET

SAMFERDSELSDEPARTEMENTET

KLIMA- OG MILJØDEPARTEMENTET

OLJE- OG ENERGI DEPARTEMENTET

LANDBRUKS- OG MATDEPARTEMENTET

NÆRINGS- OG FISKERI DEPARTEMENTET

KOMMUNAL- OG
MODERNISERINGSDEPARTEMENTET

HELSE- OG OMSORGSDEPARTEMENTET

POLITIET
POLITIDIREKTORATET

OLJEDIREKTORATET

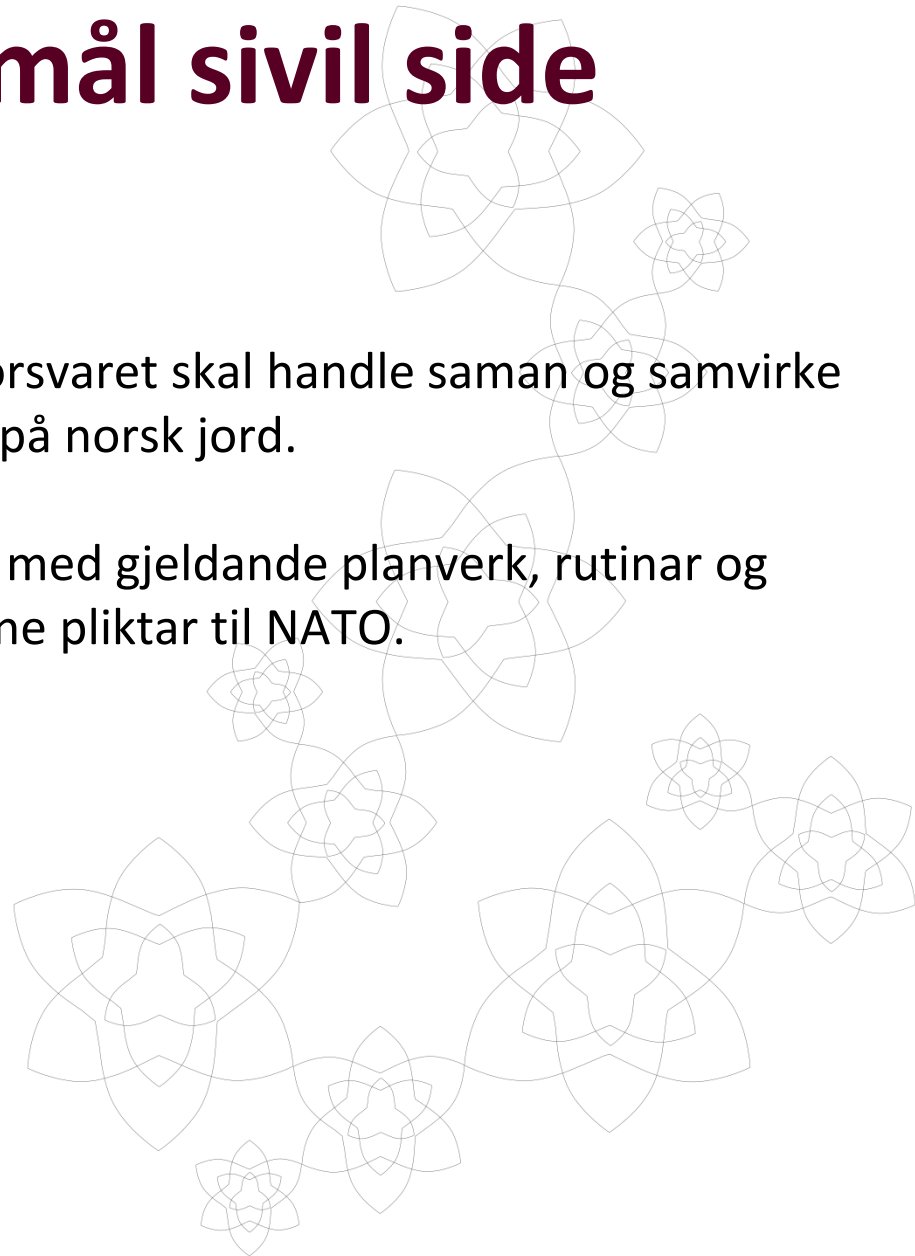
Direktoratet for
samfunnsikkerhet
og beredskap

Overordna øvingsmål sivil side

Øve Totalforsvaret

- Den sivile og militære delen av Totalforsvaret skal handle saman og samvirke for å handtere ein artikkel 5 situasjon på norsk jord.
- Etablere sivilt-militært samvirke i tråd med gjeldande planverk, rutinar og prosedyrar for å sikre at Norge held sine pliktar til NATO.

Minimere dei negative konsekvensane

- Øvinga vil skje på rekvirert grunn i om lag 50 kommunar.
- Militær og sivil trafikk vil bli regulert på alle hovudaksane i Sør- og Midt-Noreg.
- Ivareta tryggleiken.
- Unngå unødig belastning for tredjepart.
- Miljøvern og kartlegging av veier, dyrka og ikkje-dyrka områder skjer i nær dialog med kommunane.

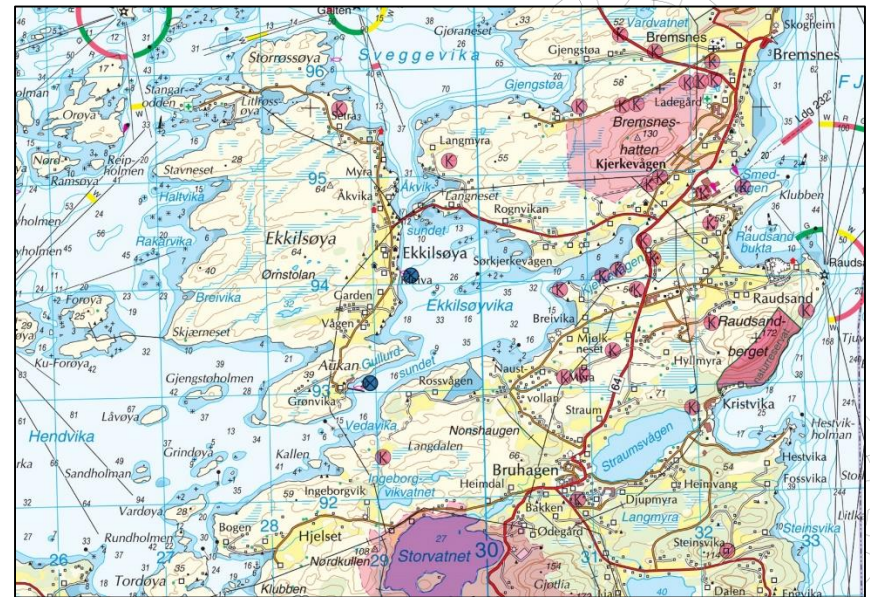
Miljøutfordring

Tida på året (okt/nov) gjer at det ikkje er tele i bakken. Dette gjev utfordringar spesielt utanfor vei. Køyning vil også foregå på innmark/dyrka mark

Miljøvern på øvingar

- Forsvaret må følge lover og regler
- Unngå unødig belastning for tredjepart og avgrense skader så mykje som mogleg
- Førebuing er viktig
- Skader skal kompenseres

Miljøutfordringar

- Køyning i nasjonalparkar og naturreservat
- Unngå spreiding av dyre-, fiske- og plantesjukdommar
- Avgrense støy
(fly, helikopter, skyting, tunge køyretøy)
- Handtering av alle typar avfall
- Vern av kulturminne

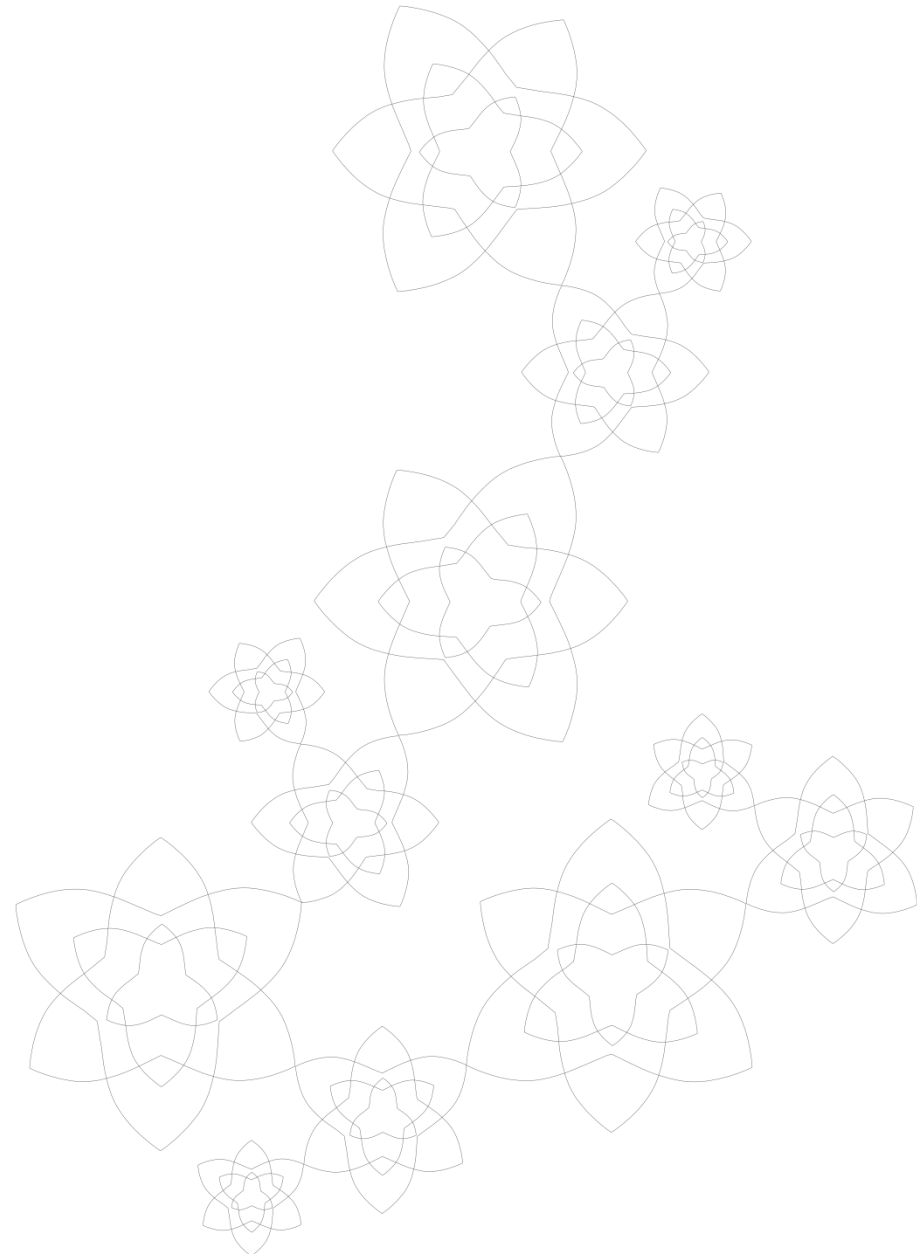
Miljøarbeid på øvelsen

- Det er ein eigen skade- og miljøverngruppe som kontinuerleg tek imot klager.
 - Mottar skademeldingar lenge etter øvinga
- Forsvaret vil organisere og drive opprydding etter øvinga
- Det vil gjennomførast kartlegging av veger før, under og etter øvinga
- Skadeoppgjer ved skader
 - Ved behov avgjerast saker i dei kommunale skjønnsnemndene (oppnemnd av Fylkesmannen)

Utfordringer

- Varierende vær og føreforhold
- Mangel på tele i bakken
- Bruk av dyrket mark
- Miljøhensyn
- Jaktperiode
- Militær aktivitet i små lokalsamfunn
- Militær trafikk sammen med sivil trafikk
- Hensyn til sårbare grupper

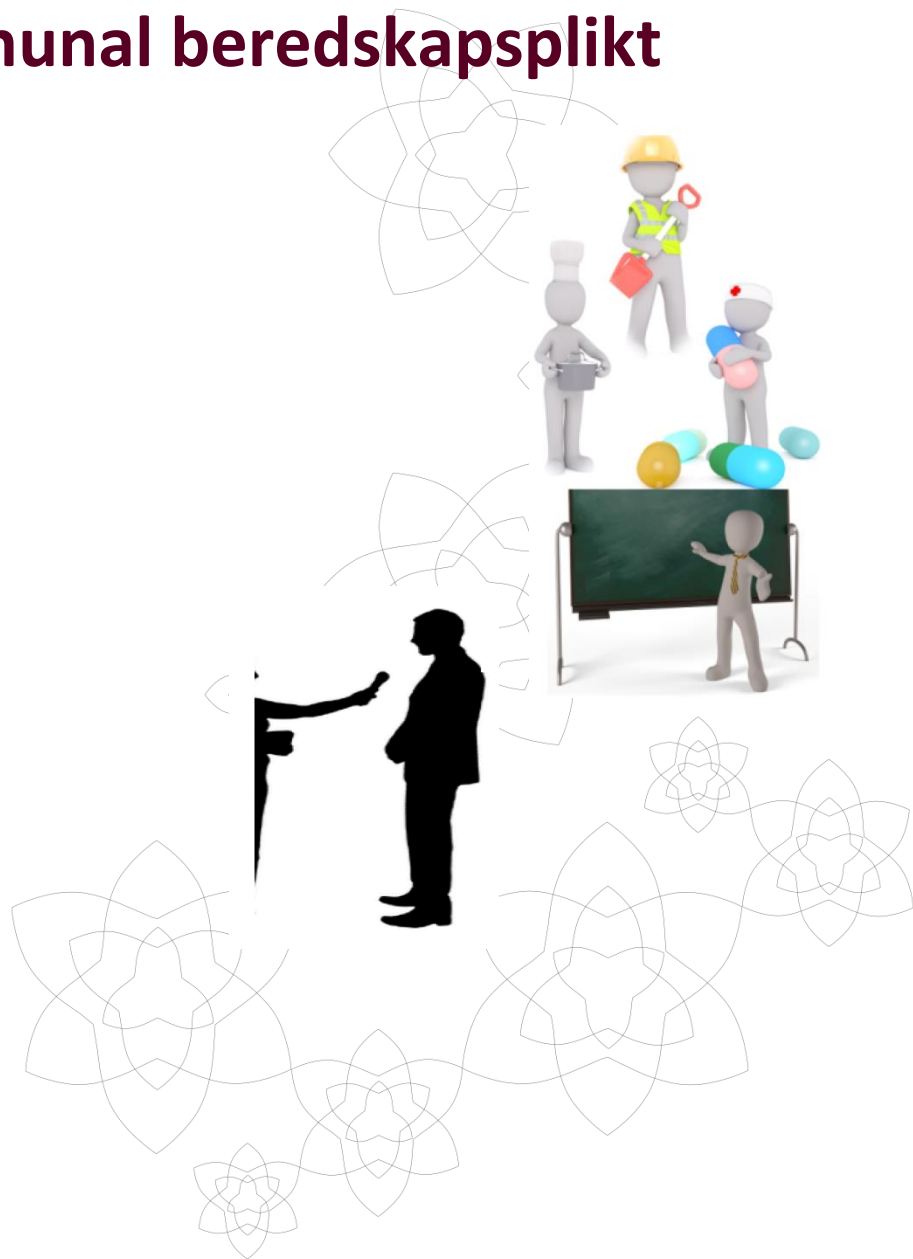
Forventningar til sivile aktørar

Kommunens ansvar jf. kommunal beredskapsplikt

- Oppretthalde tenester og beskytte befolkninga
- Lokal samordningsrolle innan samfunnstryggleik
- Bidra til og formidle felles situasjonsforståing
- Snakke saman, øve saman, lære av kvarandre
- Bidra til trygg avklaring av roller og ansvar
- I tillegg har kommunen fagansvar gjennom sektorlovverk (eks helse, sivilbeskyttelse, hamneforvaltning, drikkevattn m.a.).

Samfunnstryggleik og beredskap

- **Vurdere konsekvensar for kommunen - generelt**
 - Infrastruktur
 - Informasjon til innbyggjarar
 - Skule, barnehage, flyktningar, mm
 - Ulukker
 -

- **Handtering av ulukker og uønskte hendingar**
 - Ingen endring i rollefordelinga: politi – naudetatar – kommune
 - Fylkesmannen har same rolle og ansvar som elles
 - Forsvaret ein forsterkningsressurs ved hendingar

- **Kontaktpunkt beredskap hos Fylkesmannen:**
Stine Sætre – fmmrstsa@fylkesmannen.no

Landbruk

➤ **Rolla til Fylkesmannen**

- Bidra til samhandling og kommunikasjon mellom landbruk, øvingsleiing og kommunane
- Sikre interessene til landbruket med tanke på skadeførebuing
- Skape forståing og tryggleik rundt erstatningsordningane for dei som vert råka av skadar/hendingar

➤ **Rolla til kommunen**

- Vurdere å etablere øvingskontakt for landbruksspørsmål
- Ha kapasitet til å kunne svare på spørsmål frå landbruket og bidra til aktiv problemløysing
- Sørge for aktiv kommunikasjon mellom øvingsleiinga og landbruksnæringa

➤ **Utfordringar**

- Sikre rett oppgjær ved skade – bidra til kvalitetssikring - ta høgde for varige skadar
- Tilstrekkeleg informasjon!

➤ **Kontaktpunkt landbruk hos Fylkesmannen:**

Ottar Longva – fmmrotlo@fylkesmannen.no

Miljø

➤ **Rolla til Fylkesmannen**

- Sørge for at øvingsleiinga er godt informert om miljøomsyn som må følgast under øvinga (t.d. miljøkart)
- Rådgeving under og etter TRJE18 etter ev. oppmoding frå øvingsleiinga
- God informasjonsflyt ut til sektormynde, lokal forvaltning (og media)

➤ **Rolla til kommunen**

- Gje øvingsleiinga naudsynt informasjon innan miljø som må takast omsyn til under øvinga som ikkje er offentleg tilgjengeleg (t.d. naturbasen o.l.)
- Melde i frå om skadar under/etter øvinga

➤ **Utfordringar**

- Terrenngskadar
- Spreiing av smitte
- Spreiing av framande artar (t.d. Gyro frå Driva)
- Verneområde / andre viktige naturinteresser

➤ **Kontaktpunkt miljøvern hos Fylkesmannen**

Ulf Lucasen – fmmrullu@fylkesmannen.no

Helse

➤ **Rolla til Fylkesmannen**

- Er bindeledd mellom sentralt og kommunalt nivå i det daglege arbeidet med å utvikle beredskapen i fylket og ved iverksetting av tiltak ved hendingar: varsling - råd- rettleiing - rapportering

➤ **Rolla til kommunen**

- Sørge for at personar som oppheld seg i kommunen gjevast naudsynte helse- og omsorgstenester. (HOL §3-1)
- Eiga vurdering av om helseberedskapen er tilstrekkeleg i den perioden øvinga skjer

➤ **Utfordringar**

- Om noko skjer går alt ordinær tenesteveg via 113. Det vil vere militære liaisonar ved AMK-sentralane
- Betaling for nytta primærhelseteneste, oppfølging av epikriser og prøvesvar mm - *her vil det kome meir informasjon etter kvart*

➤ **Kontaktperson helse hos Fylkesmannen**

Fylkeslege Karin Müller Mikaelson fmmrkami@fylkesmannen.no

